

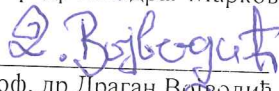
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Извештај стручне комисије о одобрењу теме магистарског рада
дипломираног историчара уметности Драгана Фрфулановић-Сомођи

Драгана Фрфулановић-Сомођи, дипломирани историчар уметности и студент постдипломских студија на Одељењу за историју уметности Филозофског факултета у Београду (смер *Историја српске уметности средњег века*), поднела је молбу за одобрење теме магистарског рада под називом *Живопис наоса Богородичине цркве у Доњој Каменици* и предложила као ментора проф. др Миодрага Марковића. На седници Одељења за историју уметности Филозофског факултета, одржаној 20. марта 2015. године, изабрана је Комисија за оцену подобности теме у саставу проф. др Миодраг Марковић, редовни Филозофског факултета у Београду, проф. др Драган Војводић, ванредни професор Филозофског факултета у Београду, проф. др Татјана Стародубцев, ванредни професор Академије уметности Универзитета у Новом Саду. Пошто је Комисија прегледала поднето образложење слободна је да Већу поднесе следећи извештај.

Кандидат Драгана Фрфулановић-Сомођи је образложила свој предлог теме за магистарски рад на сажет, али врло јасан начин. Нема сумње да она добро познаје историју, архитектуру и живопис Богородичине цркве у Доњој Каменици код Књажевца, као и стање проучености тог важног средњовековног споменика. Реч је о грађевини скромних димензија у облику уписаног крста, с припратом која има спрат и две куле пирамидалних кровова. Над местом укрштања кракова крста дизала се купола постављена на кубично постоље, али она није сачувана у првобитној форми. Црква је била у целини живописана. У наосу су насликане сцене из циклуса Великих празника и Страдања Христових, појединачне фигуре светитеља, док се олтару налазе представе које су биле уобичајени украс тог дела храма. Живопис куполе је уништен. У припрати су насликани циклуси Богородичиног живота, св. Петке и св. Николе, као и већи број појединачних фигура светитеља. Поред тога, и у наосу и у припрати насликан је већи број портрета историјских личности, ктитора цркве и господара области у којој је црква подигнута. Он је сигниран као "деспот Михаило, син цара Михаила", док су портрети ктитора још увек неидентификовани пошто су натписи поред њихових фигура избрисани. И сам деспот Михаило је загонетна личност будући да остали расположиви извори о бугарском цару Михаилу Шишману (1323-1330), који би се најлакше могао идентификовати с поменутим царем, не знају за његовог сина Михаила. У таквим околностима у стручној литератури посвећеној цркви у Доњој Каменици највише је посвећено пажње управо портретима. Изнето је низ претпоставки, али до сада нису нађена решења ни за једно од важних питања повезаних са историјом цркве па је још увек непозната и хронологија њене градње и живописања. Осталим деловима фресака посвећена је знатно мања пажња, тако да су оне још увек само делимично истражене, иако је истраживање у великој мери било олакшано објављивањем цртежа свих фресака сачуваних у цркви (Б. Живковић). Већина питања која се тичу програма, иконографије и стила фресака тек треба да буде истражена. Стога сматрамо оправданим да се кандидату Драгани Фрфулановић-Сомођи одобри израда магистарског рада на предложеној тему. Утолико пре што смо се на основу њених досадашњих радова о цркви у Доњој Каменици уверили да је она у стању да на одговарајући начин обави проучавање тог важног споменика.

проф. др Миодраг Марковић

проф. др Драган Војводић

проф. др Татјана Стародубцев

Београд, 19. април 2015.